

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG
Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Telefon: (06-1) 443-5573 / 33-104,
Telefax: (06-1) 443-5733 / 33-133,
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000/105/742/12/2013. RP.

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva **I. János** miskolci lakos panasza tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület a (továbbiakban: Panasztestület) 199/2013. (VII. 3.) számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

e l u t a s í t o m.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként előterjeszteni. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 330. § (2) bekezdése, Ket. 109. § (1) bekezdése).

A határozatot kapják:

- 1) Panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

I. János miskolci lakos (a továbbiakban: Panaszos) 2012. december 8-án, postai úton panaszt terjesztett elő a Panasztestülethez, melyben sérelmezte a vele szemben 2012. november 30-án foganatosított rendőri intézkedést.

A Panaszos előadta, hogy 2012. november 30-án 14:00 órától Miskolc, Fényi Gyula téren a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület sajtótájékoztatóján vett részt. A beadvány szerint a Panaszos egyesületi tagként – nem polgárőrként – a hallgatóság sorai között volt jelen. A sajtótájékoztatón az egyesület elnöke a bűnözési hullám városokba történő begyűrűzésére hívta fel a figyelmet és a lakossági önszerveződés fontosságát hangsúlyozta. A sajtótájékoztatót követően a Panaszos több társával szórólapot kezdett osztani a járókelőknek, a másnap megrendezésre kerülő lakossági fórum reklámozására. A szórólapozás megkezdése után rendőrök léptek a szórólapot terjesztőkhöz és a Panaszost 12 társával együtt előállították, majd közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése szabálysértés vádjával őrizetbe vételüket rendelték el. A Panaszos szerint a rendőrség által „körülírt” cselekmény nem valósíthatott meg szabálysértést, ennek ellenére vették őrizetbe. Véleménye szerint a rendőrségi fogdán eltöltött idő méltatlanul és indokolatlanul fosztotta meg őt szabadságától, továbbá méltatlanul és indokolatlanul alázták meg a „bilincsbe veréssel”.

A Panaszos a vele szemben foganatosított rendőri intézkedéssel kapcsolatban – panaszja és nyilatkozattétele szerint – az alábbiakat sérelmezte:

- igazoltatását és előállítását;
- őrizetbe vételét;
- bilincs és vezetősíj alkalmazását.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalása szerint a rendőri intézkedés érintette a Panaszosnak Magyarország Alaptörvénye II. cikkében foglalt emberi méltósághoz fűződő, a IV. cikkében foglalt személyi szabadsághoz fűződő, valamint a VI. cikkében foglalt személyes adatok védelméhez fűződő alapvető jogát.

A Panasztestület álláspontja szerint az átkíséréskor végrehajtott bilincselés miatt sérült a Panaszos emberi méltósághoz való alapvető joga.

A Panasztestület megítélése szerint az alapjogsérelem elérte a súlyosság azon fokát, amely indokoltá tette a panasz megküldését az országos rendőrfőkapitánynak.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése alapján a Panasztestület által lefolytatott vizsgálatot követően – súlyos alapjogsérelem esetén – a panaszt az országos rendőrfőkapitány bírálja el.

A Panaszos konkrét rendőri intézkedést sérelemként nem említett meg, ezért a Ket. 51. § (2) bekezdés I. fordulata alapján végzésben nyilatkozattételre hívtam fel (29000-105/742/3/2013. RP.), továbbá az eljárás ügyintézési határidejének 30 nappal történő meghosszabbításáról a Ket. 33. § (7) bekezdése alapján végzésben döntöttem (29000-105/742/2/2013. RP.).

A Ket. 33. § (3) bekezdés c) pontja értelmében a nyilatkozattétel teljesítésére megadott időtartam nem számít be az ügyintézési határidőbe, mindezek figyelembevételével az eljárás befejezésének határideje 2013. november 05-re módosult.

II.

A Ket. 50. § (1) bekezdésében foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének keretében a hatóság az alábbi bizonyítási eszközöket szerezte be:

- a Panaszos 2012. december 4-én kelt, panaszbeadványa;
- a Panaszos 2013. szeptember 01-jén kelt, 2013. szeptember 11-én érkezett 29000-105/742/5/2013. RP. számra iktatott nyilatkozata;
- a Miskolci Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 2012. november 30-án kelt, 05010/51191/2012. számú jelentése;
- a Miskolci Rendőrkapitányság vezetőjének 2012. november 30-án kelt, 51314/2012. id. számú feljegyzése;
- a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Mélyégi Ellenőrzési és Közterületi Szolgálat Mélyégi Ellenőrzési Osztály 2012. november 30-án kelt, előállítás végrehajtásáról szóló 05000/10281/2012. id. számú jelentése;
- a Miskolci Rendőrkapitányság Bűnügyi Osztály 2012. november 30-án kelt, 05010/51314/2012. id. számú őrizetbevétel elrendeléséről szóló határozata;
- a Miskolci Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 2012. december 1-jén kelt, 05010-136/2254/2012. Szabs. számú átkísérési utasítása;
- a Miskolci Rendőrkapitányság vezetőjének 2013. május 29-én kelt, 05010-100/62/8/2012. Ált. számú jelentése;
- a Miskolci Rendőrkapitányság vezetőjének 2013. január 14-én kelt, 05010-100/62/2/2013. Ált. számú jelentése;
- a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálat 2013. augusztus 29-én kelt, 05000/53-4/2013. P. számú jelentése;
- a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 2013. június 26-án kelt, 05000/6299-4/2013- Ált. számú jelentése;
- a Miskolci Rendőrkapitányság vezetőjének 2013. október 11-én kelt, 05010-100/62-21/2013. Ált. számú jelentése;
- a sajtótájékoztatót, illetőleg a rendőri intézkedést rögzítő 1 db DVD lemez.

III.

A rendőri intézkedés ellen a Panaszos által megfogalmazott kifogások vonatkozásában álláspontra a következő:

1.) A Panaszos sérelmezte igazoltatását és előállítását.

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint:

„(1) A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint”

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja szerint:

„(2) A rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt,

f) aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;”

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (a továbbiakban: Szabs. tv.) 171. § szerint:

„Aki közterületen vagy nyilvános helyen olyan, a közbiztonság, közrend fenntartására irányuló tevékenységet végez, amelyre jogszabály nem jogosítja fel, vagy ilyen tevékenység látszatát kelti, szabálysértést követ el.”

A Szabs. tv. 124. § (1) bekezdése szerint:

„(1) A szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt őrizetbe vett személyt a rendőrség a gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából a bíróság elé állítja.”

A rendelkezésre álló bizonyítási eszközökből az alábbiakat állapítottam meg:

A videofelvételen látható, hogy a sajtótájékoztatón résztvevő, kb. 15-20 főből álló csoport tagjai egységesnek tekinthető formaruházatot viselnek, ami fekete színű bakancsból, fekete színű nadrágból és fekete színű, „Szébb Jövőért” feliratú, Árpád-sávossal díszített mellényből állt.

A felvételen látható és hallható, amint J. Péter Miskolc Megyei Jogú Város önkormányzati képviselője bejelenti, hogy – a sajtótájékoztató napján, azaz 2012. november 30-án – megalakult a Szébb Jövőért Polgárőr Egyesület miskolci „egysége”, amelynek célja a lakossági önszerveződés előmozdítása az erősödő bűnözési hullámmal szemben.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság Mélyiségi Ellenőrzési és Közterületi Szolgálat Mélyiségi Ellenőrzési Osztály 2012. november 30-án kelt, 05000/10281/2012. id. számú előállítás végrehajtásáról szóló jelentése és a Miskolci Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály 2012. november 30-án kelt, 05010/51191/2012. számú jelentése szerint a Miskolc, Szentgyörgy u. 1. szám alatt található úgynevezett „Platán” mellett tartott sajtótájékoztatóra résztvevő 15-20 fő 14:15 órakor kisebb (2-3 fős) csoportokra oszlott, majd gyalogosan elindultak az Ifjúság útján a Csabai kapu irányába, a Klapka György utcán az Avasi kilátó irányába és a Szentgyörgy utcán keresztül a Fényi Gyula tér irányába. A jelentésekben foglaltakat a felvételek is alátámasztják.

A 2012. november 30-án kelt, 05010/51191/2012. számú jelentés szerint a biztosítás parancsnoka (Miskolci Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályvezetője) úgy ítélte meg, hogy a kisebb csoportok tagjai magatartásukkal megvalósították a Szabs. tv. 171. §-ba ütköző

közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése szabálysértésének elkövetését, ezért – figyelemmel az Rtv. 13. § (1) bekezdésében foglalt intézkedési kötelezettségre – utasította a biztosításban részt vevő rendőröket, hogy kezdjék meg a résztvevők igazoltatását és az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján – figyelemmel a Szabs. tv. 124. § (1) bekezdésére – a Miskolci Rendőrkapitányságra történő előállításukat.

A felvételekből és a rendelkezésre álló dokumentumokból megállapítható, hogy a helyszínen jelenlévő rendőrök a rendelkezésükre álló adatok alapján megalapozottan feltételezték azt, hogy a Panaszos szabálysértés elkövetésével gyanúsítható, ezért az Rtv. 13. § (1) bekezdésben rögzített intézkedési kötelezettségből kifolyólag az Rtv. 29. § (1) bekezdés a) pontja szerint (a közrend védelme érdekében) igazoltatták.

A Szabs. tv. a közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzése szabálysértés esetében lehetővé teszi az elzárás alkalmazását, ezért a Szabs. tv. 124. § (1) bekezdése alapján – gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából – bíróság elé állításnak van helye, ezek alapján álláspontom szerint indokolt volt az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján (a további eljárás azonnal történő lefolytatása céljából) a Panaszos előállítása.

Megjegyezendő, hogy a rendőri intézkedés elleni panaszok felülvizsgálata során – mint pl. ahogyan a Fővárosi Bíróság egy korábbi ítéletében megállapította – a bíróság következetes gyakorlata az, hogy ha „*a rendőri intézkedések foganatosításakor fennállt gyanú a későbbiekben nem nyert bizonyítást, nem teszi jogszerűtlenné a rendőri intézkedéseket.*”¹

Mindezek alapján megállapítom, hogy a Panaszos igazoltatása, majd előállítása megfelelő jogalappal és jogszerűen került végrehajtásra, ezért a panaszt ezek tekintetében elutasítom.

2.) A Panaszos sérelmezte őrizetbevételét.

Az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint:

„(1) Akinak az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette - választása szerint - panasszal fordulhat az intézkedést foganatosító rendőri szervhez, vagy kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el.

A Panaszos őrizetbevételére a Szabs. tv. rendelkezései alapján került sor, mindezek alapján az őrizetbevétel elrendelése nem vonható az Rtv. 92. § (1) bekezdés körébe, ezért annak érdemi vizsgálatát jelen közigazgatási hatósági eljárás keretein belül – jogszabályi felhatalmazás hiányában – mellőztem.

3.) A Panaszos sérelmezte a bilincs és vezetősíj alkalmazását.

Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja szerint:

*„(1) E törvény alkalmazásában
h) fogvatartott: akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak*

¹ Fővárosi Bíróság 27.K.30.853/2010/2. számú ítélete

(őrizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett);”

Az Rtv. 48. § c) pontja szerint:

„A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

c) szökésének megakadályozására, ”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. § (1) bekezdés f) és g) pontja szerint:

„(1) Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt

f) akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy

g) akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”

A Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás (a továbbiakban: Fogdaszolgálati Szabályzat) 74. és 75. pontja szerint:

„74. A kísérő őri feladatra a rendőrség hivatásos állományú tagja jelölhető ki. A kísérő őrzést végrehajtó rendőr szolgálatát a rendszeresített felszereléssel, bilincsrre szerelt vezetősíjjal és bilincsrögzítő övvel teljesítse. (A vezetősíj, a bilincsrögzítő öv más erre alkalmas - emberi méltóságot nem sértő - eszközzel helyettesíthető.) A kísérő őrnél a rendszeresített felszerelésen kívül csak olyan kisméretű tárgyak lehetnek, amelyek a mozgásban nem zavarják.”

„75. A fogvatartott kísérésére vonatkozó utasítást a fogvatartás elrendelésére jogosult vezető adhat, aki az átkísérési utasításban határozza meg a fogvatartott kísérésének módját, a kísérő őrök létszámát, fegyverzetét, felszerelését, a kényszerítő eszköz alkalmazását vagy az alkalmazás lehetőségét, a fogdán kívüli kísérés időpontját, helyét; büntetés-végrehajtási intézetbe történő kísérés esetén a felsoroltakon kívül a személy átvételéhez szükséges adatokat is. A kísérést elrendelő parancsnok meghatározhatja, hogy a kísérő őr géppisztollyal is legyen felszerelve. A kísérés megszervezése a kísérést végrehajtó rendőr parancsnokának a feladata.”

Fontos hangsúlyozni, hogy a szabálysértési őrizetbe vett Panaszosra – figyelemmel az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontjára – a fogvatartottakra vonatkozó szabályok vonatkoztak.

A Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének 2013. június 26-án kelt, 05000/6299-4/2013. Ált. számú jelentése az alábbiakat tartalmazza:

„A panaszos által elkövetett szabálysértés bírósági tárgyalására 2012. december 01-jén került sor. Az eljáró bíró kérésére az eljárásban részt vevő 13 fő – közöttük a panaszos – átkísérésére egyidejűleg került sor a Miskolci Városi Bíróságra. A csoportos kísérést 14 fő rendőr foganatosította. A bírósági tárgyalás nyílt volt, amely felkeltette a közvélemény érdeklődését is, és azon a média munkatársain, valamint a családtagokon kívül a (...) párt és a Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület szimpatizánsai is részt vettek.”

A Panaszos átkísérésében résztvevő rendőrök részére 05010-136/2254/2012. Szabs. számon átkísérési utasítás került kiadásra, amelyben meghatározták a kísérés helyét és idejét, a kísérés módját, a kísérő őrök létszámát és felszerelését, továbbá a kényszerítő eszközökre vonatkozó szabályokat (Fogdaszolgálati Szabályzat 74. és 75. pontja).

A 05000/6299-4/2013. Ált. számú jelentés kitért arra is, hogy a nagy érdeklődésre való tekintettel a Panaszos szökésének lehetősége közvetlenül nem, azonban a szökés elősegítésének lehetősége közvetlenül fennállt. Ezért rendelték el a kísérésben résztvevők részére a rendes kísérést, valamint a bilincs (Rtv. 48. § c) pont) és a vezetősíj alkalmazását.

A Panaszos nyilatkozatában azt állította, hogy kihallgatására kísérésekor, a rendőrségi épületen belül is alkalmazták vele szemben bilincset és a vezetősíjat.

A Miskolci Rendőrkapitányság vezetőjének 2013. október 11-én kelt, 05010-100/62-21/2013. Ált. számú jelentése szerint 2012. november 30-án a Panaszos kísérését a Miskolci Rendőrkapitányságon történt meghallgatására a fogdából a kihallgató helyiségbe 1 fő rendőr hajtotta végre. A bilincset és a vezetősíjat az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének fenntartása mellett, figyelemmel a Szolgálati Szabályzat 41. § (1) bekezdés g) pontjára, továbbá az esetleges önkárosítás, vagy további jogsértő cselekmény elkövetésének megelőzése érdekében alkalmazták.

A Panaszossal szemben alkalmazott bilincs és vezetősíj használatára még a Miskolci Városi Bíróságra – 2012. december 1-jén 10:30 órára – történt átkísérésekor került sor.

A bilincselés vonatkozásában fontos hangsúlyozni az Rtv. 48. §-hoz fűzött indokolást, mely szerint a bilincs alkalmazása a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz, tehát alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyományaként is szóba jöhet.

A bilincs alkalmazása kapcsán a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság egy másik eset kapcsán megállapította, hogy: „(...) őrzésbiztonsági szempontok alapozták meg a bilincs alkalmazását, mert az együttműködő magatartás és a felperes ígérete, hogy nem fog megszökni nem vezethet az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének csökkentéséhez.(...)”²

Mindezeket figyelembe véve megállapítom, hogy a bilincs és a vezetősíj használatára jogszerűen és indokoltan került sor, a hatályos rendelkezésekben rögzítetteknek megfelelő módon, ezek alapján a panaszt e tekintetben is elutasítom.

IV.

A Panasztestületnek a jelen ügy kapcsán kialakított állásfoglalásában a bilincseléssel kapcsolatos megállapításaival és az azokból levont következtetésekkel a határozat III. részében kifejtett indokok alapján nem értek egyet.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint határoztam.

Hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdése, illetve a 93/A. § (6) és (7) bekezdésein alapul.

Döntésem az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye II., IV. és VI. cikk;

² Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20. K. 29867/2013/5. számú ítélete

- a polgári perrendtartásról szóló 1952. törvény 159. § (1) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 33. § (3) bekezdés c) pontja, a 33. § (7) bekezdése, az 50. § (1) bekezdése, az 51. § (2) bekezdése, a 100. § (1) bekezdés e) pontja, a 109. § (1) bekezdés a) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdés a) pontja, 33. § (2) bekezdés f) pontja, 48. § c) pontja, 92. § (1) bekezdése, 97. § (1) bekezdés h) pontja;
- a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 124. § (1) bekezdése, 171. §-a;
- a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet 41. § (1) bekezdés f) és g) pontja;
- a Rendőrség Fogdaszolgálati Szabályzatának kiadásáról szóló 19/1996. (VIII. 23.) ORFK utasítás 74. és 75. pontja.

Budapest, 2013. október 24.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**